

60è aniversari de comunió.- 01 juny de 1941 – 01-06-2001

i Fets del 1952.

Lluís Soldevila Mominó

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

Així és, avui fa els anys de la meva primera comunió, en fa seixanta, número rodó, com ha passat el temps! d'aquest dia que ens deien que era el més feliç de la vida.

Aquell 1 de juny del 41, festa de la Pentecosta aquell any, feia just poc més de dos anys que havia acabat la guerra que tant a marcat la meva generació, era any de molta estretor per la majoria de famílies, en general totes d'una manera o altra, com sempre unes més que d'altres, mirat ara en la perspectiva dels anys transcorreguts quina diferència en tots els aspectes.

En aquells anys immediats a la guerra això de la primera comunió era d'obligat compliment, tothom s'hi apuntava, tot hi no haver ni de bon tros la disbauxa d'ara, no deixava de ser per a moltes famílies un programa de despesa.

Nosaltres vull dir el meu germà Vicenç i jo, preparats en quan a catecisme o doctrina com es deia abans ja n'estaven, com tots a l'escola de la Bonavista, oficialment Pare Algué, la doctrina era assignatura, i endemés cada dia en sortir de l'escola anaven a doctrina a l'església de la Clínica de Sant Josep.

A l'església de la clínica ens l'ensenyava mossèn Josep Pujol Trullàs capellà de la casa, tant al col·legi com a la clínica era tot en castellà, oracions com el pare nostre, crec en un Déu, acte o actes de contrició, manaments de la llei de Déu i de l'església els sabien ben bé, els sagraments les virtuts teologals i no sé quantes coses més.

L'església després de la catacumba que per ella representà la guerra ara entrava en el seu moment, es coïa el que s'ha anomenat el nacional catolicisme, recordo que mossèn Jacint Boqué Serra, llavors vicari del Carme, capellà jove i manresà, venia al col·legi de La Bonavista per veure els que tenien l'edat de fer la comunió i encara no l'havien fet, un dia va venir i recordo amb ell parlant en el nostre mestre el senyor Aparici Jané Vila i aquest li senyalà al meu germà i a mi.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

La comunió malgrat la simplicitat d'aquells temps representava diners, a casa segons ens deien molt abans de la guerra s'hi presentà un gitano que venia roba, es veu que el gitano era tan pèrfid que no sabien treure-se'l de damunt i van comprar-li una peça de roba apte per fer un vestit per aquells homes, possiblement aquells homes volien dir l'avi Vicenç o l'oncle Peret, la mare suposo que encara no s'havia casat, i la peça de roba mai feren servir, i devien tenir ben guardada, serví per el vestit de comunió del meu germà i meu.

Si n' hagués hagut aquesta peça no sé com s'ho hagueren fet a casa, ens hagueren hagut de pagar el vestit com a molts d'altres nens i nenes, d'això de pagar els vestits se'n cuidava la parròquia, eren uns vestits molt senzills, per els nens era a part del pantaló una americana sense coll i encara gràcies, i tots contents.

Encara em sembla veure l'Antònia Sánchez Porcel, del meu carrer de Sant Llorenç de Brindis, vivia en els seus pares de parla castellana, Gabino i Antònia i els seus germans més grans Torcuata, Eladio, Francisca i l'Antònia, al segon pis de la casa número 28-30 en aquell temps.

Recordo el dia que li donaren el vestit, tota contenta anar a casa seva, a mi m'ensenyà les sabates, n' ho recordo però suposo que també m'ensenyaria el vestit, possiblement que a casa meva ens haguera passat el mateix, a casa n'havia diners, però el problema de casa era que no ho aparentaven , dels diners que en tragueren de la venda dels quatre vells telers de vetes a l'any 35, a la mort de l'avi, no en quedava res, fins la misèria que hi havia a les nostres llibretes del meu germà i jo a la Caixa d'Estalvis de Manresa les buidaren.

La setmana abans de fer la comunió a la Seu hi hagueren d' anar-hi, suposo que seria com uns exercicis, a la Seu ens hi trobaren una mica cohibits, desplaçats, acostumats a l'església de la clínica que tots érem del barri, allà a la Seu quasi no coneixíem ningú, abans d'entrar a l'església els xicots es barallaven, empaitaven a les nenes i els hi prenien la mantellina o

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

vel que abans s'havien de posar al cap totes les dones a dins una església, a la veritat no ens hi sentíem bé, però només fou cosa d'una setmana.

Érem molts entre nens i nenes, ho feien on ara hi ha l'altar de la Puríssima, ens parlava mossèn Genís Padrós Pladevall, el vicari, un capellà jove, recordo d'un dia que des de dalt al presbiteri d'un salt saltà a baix, recordo que el dissabte hagueren d'anar a confessar, d'aquesta confessió que per a mi no fou la primera no recordo absolutament res, també férem com un simular de rebre la comunió.

La mare hagué d'anar a parlar uns dies abans amb el vicari mossèn Genís, li feu anar Mn. Pujol, aquest també organitzà la comunió a la clínica, però els que la feren i que fou el dia de Corpus hagueren de pagar i a casa no podien, per això van anar a la Seu, la parròquia, a la clínica que recordi la van fer la Maria de cal Pusó, la Manaleta de cal Costa i el Franciscà Solé Mariñosa del carrer de Sant Maurici, entre alguns i algunes altres més que ara no recordo.

De la visita de la mare en el vicari, aquest va prendre els noms i cognoms del meu germà i a mi, deia la mare que quan el vicari escriví el nostre cognom matern Mominó mossèn Genís va dir a la mare. Què teniu família a Sant Vicenç de Castellet?

La mare li va dir que si, i el vicari li va dir ara s'ha casat una noia, la mare li va dir que si, efectivament s'havia casat la Pepeta Mominó, de Sant Vicenç la filla del rellotger del rellotge del campanar amb el Jaume Molgó, el vicari deia la mare que li va dir que no hi havia cap problema per fer la comunió i molt més essent de la família que érem, recordo la mare que ens deia passant per carrer de Santa Llúcia mentre ens parlava de la visita que acabava de fer amb mossèn Genís, aquesta gent sempre saben quedar bé en la vianda al plat.

Hagué un fet providencial, unes setmanes abans de la comunió anaven a entrar a l'escola, quan al peu de la porta, just tocant a la vorera de la carretera de Pont de Vilomara el meu germà trobà al terra dues pessetes, jo com a més gran les hi vaig agafar i ja dins la classe les vaig donar al mestre

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

Sr. Gené o Don Gené. Aquest va donar veus i al no sortir ningú cridà als de casa i les donà a la mare, que suposo que ben bé que li anaren, ara dues pessetes ens fan riure, però dues pessetes de l'any 41 eren dues pessetes.

Els vestits de comunió els van fer dues germanes sastresses de noms Matilde i Pilar que vivien al segon pis de dalt de la casa coneguda com a cal Bernat, casa que hi havia immediata a l'església de la clínica, fora els vestits també estrenarem els mitjons, uns mitjons llargs, sota genoll, la Núria Martorell mare del Toni Colomer un xicot dos anys més petit que jo la seva mare no li van agradar els nostres mitjons llargs, dono la raó a aquesta dona, no sé si a casa ens els posaren per por del fred, era el dia 1 primer del mes de juny, o per no ensenyar massa cama, m'inclino a pensar això darrer.

També estrenarem unes corbates grogues en uns pics negres, segur que devien ser les primeres que tenien i d'estrenar res més, les sabates serviren les que ja tenien, la tieta, germana de la mare el dia abans les va ben enllustrar, tampoc no estrenarem camises i de roba de sota jo recordo una samarreta que era tot un serrell i que ja se'n havia fet curta, m'arribava al melic.

De guarniments res d'estrenar, tot ja era estrenar per altres, el cordo i creu que portava ens ho deixà la Montserrat la llatera, eren del seu únic fill de nom Valentí, dona que uns anys més tard morí d'un llamp la vigília de Sant Jaume, el llibre de comunió era de la comunió de la mare, els rosaris eren de la tieta com també d'ella els guants llargs que m'arribaven fins al colze.

El Vicenç el meu germà crec que la guarnició era del cosinet Peret, un cosí germà, fill únic de la tia Antonieta que morí al front a l'edat de divuit anys, pertanyia a la lleva del biberó, aquest xicot treballava a la farmàcia Esteve.

Va arribaré l dia més feliç de la vida ens deien i fins crec que així devia d'ésser, malgrat, tots els malgrats de l'època. La missa suposo seria a les vuit del matí, abans s'anava d'hora, endemés havia el dejuni eucarístic, s'havia d'anar a combregar ben dejú, quasi, quasi pintaven un pecat empassar-se

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

una gota d'aigua, ens acompanyà la mare i la tieta, es quedaren a casa el pare i l'iaia.

El pare es quedà a casa per perjudicis, tot el de l'església mai li feu fred ni calor, a la seva comunió segons explicava ni els seus pares els meus avis paterns no el vàrem acompanyar, no sé quina veïna l'acompanyà i segons també ens deia per poc arribarem a misses dites, perquè crec que ell s'entretingué més a jugar que arreglar-se per anar a fer la primera comunió, i, els altres que l'havien d'instar els seus pares es veu que no si van encaparrar, això explica que el pare a la nostra no ens vingués a acompanyar-nos.

L'iaia suposo que es quedà a casa per preparar l'esmorzar per quan tornéssim, malgrat la migradesa suposo que quelcom d'extraordinari havia en aquest esmorzar, i més si hem de tenir en compte que com a regal de comunió el nostre forner a cal Jordi, família Noguera de la plaça de Sant Ignasi ens van donar un pa de dos quilos, en aquell temps i per a casa nostra un bon regal.

A la Seu i van arribar d'hora, suposo que així ja ens devia advertir entre d'altres el vicari mossèn Genís qui devia portar la veu cantant, ens hagueren d'esperar als locals que hi ha dessota la rectoria, locals que pertanyien a l'Acció Catòlica, però no a dins, sinó a fora on fa com un petit pati.

Allà ens van trobar en els altres i ens van ajuntar com és natural en els pocs que van fer amistat aquella setmana, encara em sembla veure la sorpresa d'un d'aquells nois quan es donà compte que tant el meu germà com jo mateix anaven en pantaló curt, tots els demás menys un altre com nosaltres anaven en pantaló llarg, fins els que hi anaven en el vestit pagat. Llavors tots en feren rotllana al nostre vol i ens miraven mica estranyats, però per part meva com la del meu germà bo recordo gens que ens suposes cap problema.

De la missa recordo molt poca cosa, havia això si molta gent, i, nosaltres els que havíem de combregar per primera vegada ocupaven uns bancs a

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

part, separats dels familiars, com estava organitzat no ho sé, però quan ens tocava anar a combregar al costat de cada un si situaven els familiars més directes, en el nostre cas la mare i la tieta.

Nosaltres el meu germà i jo anàvem a La Cova en els estanislaus, estàvem acostumats que mentre es donava la comunió els que no l'havien feta com era el nostre cas ens quedaven assentats i així mentre durava, aquell dia a la Seu a la nostra primera comunió ens pensaven que era com feien a la Cova, quan tornaven de combregar van fer el gest de seure, la mare i la tieta que ens venien darrera se'n donaren compte, es van fer la senyal que devíem d'estar agenollats, gairebé aquest detall es tot que recordo d'aquell matí a l'església.

Acabada la comunió ens feren sortir a l'atri de la Seu al darrera donant a la plaça de la Reforma hi hagué per a tots un molt bon esmorzar, després ens van fer una fotografia de conjunt a tots nens i nenes.

Quan van arribar a casa després de la missa de primera comunió l'iaia ens esperava, ja havíem esmorzar no ho recordo, però suposo que a casa també ens esperava un bon esmorzar en el pa regal de la fleca Jordi, en aquells anys els que a casa no eren pagesos el poc pa que menjaven era de tot menys de farina de blat, a vegades era de blat de moro i de guixes, suposo que aquell matí l'iaia havia preparat possiblement xocolata desfeta en el pa de farina blanca.

No ho recordo, però suposo com era de costum aquell temps arribats a casa i després de reposar una miqueta, abans de dinar devien començar les visites, casa per casa de parents i amics, bé, recordo que entre el mateix diumenge de la comunió i l'endemà dilluns festiu per ser la segona pasqua van fer diverses visites.

Les que ara en venen a la memòria, a cal Planas a les ties germanes del pare, a la tia gran Trini i al tiet Badó del carrer del Peix al costat hi vivia l'Avel·lina i el seu home Pere, pares de l'artista Vila Closas, la dona tant al meu germà com a mi ens donà cèntims, no recordo quants potser 10

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

cèntims a cada un, llavors nosaltres li van donar una estampeta de recordatori, estampeta que la tieta va encarregar fer a la impremta Boixeda del carrer d'Urgell, darrera hi havia el nom meu i del germà en la data i l'església on havíem fet la comunió, la inscripció com és obvi en aquell any 41 era tota en castellà.

El dinar de comunió no en tinc el més lleuger record, suposo que dins l'estretor d'aquell temps per no dir misèria el devia fer la iaia que sabia molt de fer el menjar, el pare el gendre l'alabava molt, aquell dia no devia faltar a taula el conill, la iaia criava conills i aquest era el menjar de cada diumenge, a mi suposo que també en aquest dinar em devien donar el cap, jo hi fluïa molt menjar-m' més d'una vegada havia fet riure a la tieta perquè mentre el menjava cantava.

Per la tarda haguérem de tornar a l'església, aquesta vegada si que hi va venir el pare, em sembla que hi ajudà molt que hi vingués la Marieta de cal Planas, família que en el pare sempre hi hagué una gran amistat, diria fraterna, és més crec que aquesta família fou la que va fer el casament del pare.

Recordo que per la tarda a la Seu era ben plena, no recordo res del sermó que ens feren, només recordo que pel passadís central havia molta gent, eren de l' Acció Catòlica els organitzadors de la festa de comunió, llavors a aquesta organització religiosa i pertanyia molta gent i molt de jovent que tots portaven la insígnia de l'organització, que molts de la insígnia en deien despectivament "ventilador" tenia bastanta semblança feia com unes aspes.

Com aquella tarda eren molts suposo que devien renovar la seva adhesió al moviment, des del passadís central anaven pujant fins arribar a dalt al presbiteri on el rector de la Seu mossèn Valentí Gibert Mensa els prenia l'ensenya que portaven a les mans, no sé si les tornava a donar o els l'imposava ell mateix, als homes al trau de l'americana i a les dones al vestit, aquesta cerimònia es va allargar molt, acabat això en el vicari mossèn Genís van tornar a l'atri, on pel matí havia hagut l'esmorzar, a la tarda hi hagué un

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

petit berenar com d'un pa de pessic mentre ens cridaven pel nom i ens donaren l'estampa per recordatori emmarcar a l'anglesa en vidre, en una cal·ligrafia molt maca deia el meu nom complet el dia el mes i l'any.

Aquest quadred mentre vaig estar a casa solter el vaig tenir a la paret de l'habitació damunt la tauleta de nit, encara el guardo, però només l'estampa que fa poc vaig donar al arxiver de la Seu mossèn Josep Mª Masnou.

El dimarts després de la comunió en els cèntims que en el meu germà van poder arreplegar i a casa ens els van poder quedar van anar a comprar una petita imatge de metall de Sant Pancràs, no estic segur on, però penso que seria a una botiga que hi havia al carrer del Carme per nom cal Bosch que aquells anys a més de petites imatges també venien nines i ninos que ells mateixos es feien.

També hi ha una data que recordo molt, l'enllaço en la comunió, i que hi hagué anys més tard i també per el dia 1 de juny l'any 1952, en aquest dia i d'aquest any s'esqueia també la Pentecosta i es clausurava a Barcelona el Congrés Eucarístic Internacional.

Segons he pogut llegir el principal esdeveniment de ressonància internacional a Barcelona i a tot Espanya de l'època franquista fins llavors. Des de feia molt més d'un any que ja se'n anava parlant i preparant, s'anomenaran comissions de treball, llavors l'església vivia els seus millors temps, era el nacional-catolicisme i una gran quantitat de ciutadans s'apuntava al carro.

A Barcelona havia de bisbe un aragonés de nom Gregori Modrego Casaus, aquest en la preparació del congrés, direcció i preparació n'era la "vedet" a mesura que s'acostava la data els diaris i la radio n'anaven parlant.

Qui més, qui menys parlava del esdeveniment en entusiasme uns i ens indiferència d'altres, però tothom en parlava a mesura que s'apropava el dia, endemés durant la setmana que durà el congrés hagué un dia de festa laboral per a tota la província de Barcelona a més i només per la província una paga obligatòria a les empreses.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

Aquest dia festiu de la setmana del congrés en uns amics de nom Antoni Bover Tardà, un altre de nom Parcerisas aquest treballava al magatzems Jorba i un altre Josep Casajuana Parera i jo van anar a la tarda a visitar el monestir de Sant Benet de Bages, érem tots pobres i alegrets, havia pocs diners i Barcelona encara la veiem lluny.

Cal tenir el compte l'any d'aquest congrés 1952, i, fins aquest any encara la ciutadania anava en el carnet de racionament que s'acabà al arribar les vigílies del congrés eucarístic.

Jo en aquell temps treballava en una empresa del ram de la fusta, empresa que es feu reticent a pagar la paga extra s'hagué d'anar a defensar-la al Sindicat vertical, únic sindicat en aquell temps d'anys de franquisme, i vaig anar jo en un altre company uns anys més gran de nom Fernando Resina Hernández, tota aquella dotzena d'homes que hi treballaven no es volgueren comprometre en l'amo, el sindicat aquell temps al carrer Casanovas va cridar a l'empresa i després d'alguna reticència s'avingué a pagar el dia de festa més la paga.

Alguns manresans pocs un tal Pintó formà part d'una comissió executiva del congrés a Barcelona, a Manresa la setmana anterior al congrés hagué a la Seu una preparació eucarística a càrrec d'un jesuïta de nom Laburu, nebot d'un altre famós orador també jesuïta del mateix nom durà tota la setmana, i anaren molta gent i el darrer dia el diumenge per la tarda fins hagué processó per dintre la Seu, el jesuïta encara jove tenia molta eloqüència, parlava molt bé i el darrer dia invità a trobar-nos tots a Barcelona a unir els cants dels manresans al de tants i tanta mils del país i de l'estranger.

El primer dia de la setmana de preparació anà a càrrec d'un paisà seglar de l'obra de exercicis espirituals de Barcelona un tal Marqués, home de paraula fàcil i un propagandista dels exercicis de Sant Ignasi, aquest parlà en català, va explicar que el govern d'Espanya o sia el franquista se li va presentar una determinada operació política i diplomàtica molt delicada, que va passar tot un dia estudiant el cas, crec que havien de passar pel país

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

no sé quines tropes el cas era insoluble i es devia donar una solució, segons l'orador no s'arribà a aquest extrem.

Acabà dient.- davant la impossibilitat de trobar una solució el general Franco passà tota la nit en vetlla davant del santíssim sagrament i que per sempre sia alabat Amen. L'endemà queda solucionada la cosa sense la necessitat del compromís del govern espanyol.

A Manresa hagué gent que participava en els assaigs del cant de la missa del diumenge de clausura, crec que això es feia en un local que havia el passeig que era de l'Acció Catòlica del llavors parròquia de Sant Pere Màrtir, a Barcelona va dirigir els cants el músic pare Altisent.

Arribà el dia de la cloenda el diumenge de la Pentecosta el primer de juny del 1952, pel matí jo i molts d'altres van oir missa a les sis a la Cova, la digué el Pare Torra i acabada cap a l'estació del Nord, per a mi era la tercera vegada que visitava la ciutat comtal, la primera pel juny de 1936, era molt petit, quatre anys i mig aquell dia, l'altre també pel juny el dia 22 de l'any 1947 i aquesta de la cloenda del congrés.

Entre els que anaven en el mateix tren hi havia un tal Josep Casasayas de cal Tita una casa enmig d'un cap de Santa Clara, casa que avui no existeix, aquest era més gran que nosaltres havia fet el servei a Barcelona la ciutat la coneixia molt bé.

El tren aquell matí anava molt ple, recordo aquest Josep seient al tren en un seient que encara hi podia anar una altra persona, però ell va dir que el guardava per una noia jove, en arribar a Sabadell pujaren molta gent i monges i entre la gent una dona que nosaltres a la nostra edat la veien molt gran i endemés molt obesa, aquesta dona veient aquell petit espai sense dir res s'hi assentà al costat del àlies Tita, nosaltres no podien aguantar el riure.

Arribats a Barcelona a l'estació de la plaça de Catalunya i veiérem alguns capellans que esmorzaven en entrepans a la barra dels bars, entre els capellans que recordo mossèn Ignasi Sanpera que encara no havia estat ordenat de capellà, però ja vestia sotana.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-06-2001

De la plaça de Catalunya anàrem cap a la catedral, havia molta gent, es respirava ambient de festa grossa, recordo que passaren uns cotxes que hi anaven els canonges en els seus hàbits molt vistosos i per l'ocasió nous, l'impressió que els estrenaven, segurament que ja es dirigien al capdamunt de la Diagonal on havia d'haver la missa de cloenda.

Jo en passar pel carrer del Bisbe a tocar la catedral vaig demanar a un matrimoni que passava on era el carrer Atauf, ells em digueren que aneu als jesuïtes, els vaig dir que no, en aquest carrer hi vivia uns oncles del pare i els vaig anar a saludar i van estar molt contents no m'havien vist més des de l'any 36, fora d'aquesta família hi havia un home que vivia a Molins de Rei qui va dir-me que coneixia al meu pare.

En sortir d'aquesta família en vaig tornar a trobar en el companys en una plaça que hi ha al costat de Via Laietana, crec que de la plaça se'n diu del rei Berenguer, fins i tot hi ha una estàtua del rei, aquí ens hi van estar una estona asseguts en unes cadires d'una terrassa de bar.

D'aquí assentats vaig veure la família de costat de costat de casa els de cal Panxudet, la Nita la filla gran que feia uns anys que era monge es trobava a Barcelona per el congrés i era allà en els pares i la seva germana Nasieta, aquesta començava a sortir en el Manel al que un temps més tard seria el seu home, però aquest no hi era allà, segons havia sentit dir la monge Nita els havia dit per escrit que els volia veure sols.

D'aquest lloc la plaça Berenguer ens van dirigir no recordo com ni de quina manera cap dalt la Diagonal on havia d'haver la cloenda del congrés eucarístic, el passar per la catedral hi havia un molt gran cartell que deia més o menys això "no quieras vivir o morir con las manos vacias", feia referència a la recaptació de donatius pels habitatges del congrés que com a testimoni del congrés es van construir com a obra social, habitatges que en aquells anys Barcelona i arreu n'hi havia una gran manca.

Situats a la Diagonal aquell matí més aviat migdia de primer de juny feia molta calor, havia molta gent, només veies que gent, ni tan sols es veia el

monumental altar, res de res, havia molt clero estranger es distingia del d'aquí els estranger anaven tots en "cleyman" un d'ells dels estrangers en veure que jo en ventava en no sé què de paper que portava a les mans em va dir en bon castellà "tienes calor" jo en el cap li vaig fer que sí.

No tinc ni la menor idea d'on van dinar, suposo i dono per segur que jo i els altres anàvem d'entrepà, cosa força normal aquells anys, si haguéssim anat de restaurant per la novetat almenys per a mi recordaria algun detall, però si que recordo que vaig menjar molt de pressa i potser per això tota la tarda vaig haver d'aguantar mal de ventre.

Per la tarda recordo Passeig de Gracia amunt entre la gent també s'hi veia algun bisbe, deixant aquest passeig van agafar un altre carrer i en alguns d'aquest vaig reconèixer el Puig de les màquines de Manresa concretament l'amo el Ricard Puig, també un xicot manresà que gairebé passava cada dia pel carrer de Sant Benet darrera casa, era un xicot molt alt, anava de festeig a una noia que vivia al carrer de Sant Maurici la mare d'aquesta noia es deia Flora i la noia era coneguda pel de "xineta" el xicot i va anar molt de temps fins que ho deixaren córrer.

Recordo a la Diagonal a l'alçada de la rambla de Catalunya que hi havia forces capellans preparats per anar a la magna processó, alguns ja portaven el roquet posat, d'altres el tenien a les mans plegat, entre els capellans hi vaig reconèixer un que per aquell any era de vicari a Sant Pere Màrtir es deia Joan Farràs era de l'Estany, i, Diagonal amunt en el rossec de mal al ventre.

Ja bastant amunt de la Diagonal van veure un camió més aviat una camioneta que estava parada i buida, nosaltres sense pensar-nos-hi cap dalt, van ser els primers, més tard i vingueren una gent de parla castellana, després de tanys anys passats creuria que eren dues senyores i un home que pel parlar i el seu aspecte semblava un militar, sabia molt bé des de on sortiria Franco per incorporar-se a la processó, deia.- "saldrà de residència".

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

Després d'una estoneta d'estar instal·lats en la camioneta privilegiat lloc per mirar la magna processó van arribar els seus propietaris, un jove capellà en uns quants dels seus feligresos i pel que van dir eren del Penedés, sense dir exactament d'on eren.

Quan ens van veure a dalt al seu petit camió gairebé tot ocupat van protestar tímidament, en educació a més anaven en un capellà, estaven a la cloenda d'un grandios acte eucarístic que tot sonava a pau, en aquelles senyores i algun de nosaltres ens van posar aviat d'acord, estrènyer-nos una mica més doncs ja no estaven massa amples, el Garriga de la casa d'electricitat Garriga de Manresa del carrer Sobrerroca i algun altres com jo mateix ens van assentar dalt la cabina.

Recordo d'aquest Garriga Antoni parlant un cop dels estrangers dels molts que hi havia aquell dia i dies feia jo vaig quedar enlluernat d'ell, estudiava al Institut ho hi havia estudiat i no sé quantes llengües deia saber ho haver estudiat apart del llatí i una altra d'estrangera potser deia el grec, els de més que eren allà no havíem passat de la primària dels immediats anys de la postguerra i algú com el meu cas d'estudiar el comerç o la famosa tenidoria de llibres quelcom de francès i quatre gargots de taquigrafia i part de comptar, això era tot i encara gràcies.

Mai que recordi he pogut veure un acte tan ben situat en aquells senyors de parla castellana molt ben vestits parlant en nosaltres tot esperant la magna processó-manifestació, parlaven en el jove rectorat i en els seus feligresos.

Entre nosaltres s'hi havia afegit l'Antoni Bover Tardà que si bé va sortir de la Cova com nosaltres en el Pare Torra el director de la congregació mariana en arribar a l'estació per agafar el tren que ens havia de portar a Barcelona, a l'estació de Manresa ja ens varen deixar, ells els del Pare Torra van anar a dinar a la casa d'exercicis de Sarrià, aquest Bover comentava que allà va sentir uns jesuïtes que deien que allò de les confessions al carrer van ésser un fracàs.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

Aquells dies del congrés es va dir que a fi de facilitar la confessió tenint en compte que no es podia anar a combregar sense haver de passar pel confessionari això es deia estar en gràcia, es va anunciar en uns punts de carrers hauria confessors i així ho facilitarien sense haver d'anar en una església, sembla recordar que un dels llocs fou el mateix Passeig de Gràcia on s'hi habilitaren uns confessionaris, recordo haver-los vist en algun diari.

L'Antoni Bover deia que a Sarrià els jesuïtes havien comentat el fracàs d'aquest confessionaris a l'aire lliure que deien que això era com una confessió pública i no va tenir acceptació.

Nosaltres dalt el petit camió per sota nostre passava la gent buscant el millor lloc i vaig conèixer un jove frare caputxí de nom religiós Ambrosi d'Igualada portava una barba molt ben cuidada, aquest caputxí l'any 50 estigué a Manresa un temps destinat, durant el meu servei militar l'havia vist pel setembre del 53 a Arenys de Mar, més tard vaig saber que s'havia secularitzat.

I tot comentant i parlant en els tres grups diferents que eren dalt del camió va arribar la processó composta de clergues, capellans i més capellans, darrera d'aquest també molts bisbes i entre mig vaig reconèixer el bisbe Tarancon, jove bisbe de Solsona, aquelles senyores també a no quin també va dir reconèixer, darrera dels bisbes els cardenals els anomenats prínceps de l'església, crec recordar que eren deu o dotze sobresortint el llavors famós cardenal Francis Spellman, també d'Espanya el primat cardenal d'estatura molt baixa el barceloní Enrique Pla Daniel.

El cardenal Pla i Daniel en la jornada social haguda en els dies del congrés i penso que fou a Montjuic a l'avinguda Maria Cristina que va dir "Ho comunió o comunismo" per ell no havia altra disjuntiva.

Aquella tarda de Pentecosta anava declinant es feia focs, fosquejava, l'altaveu anava desgranant la gregoriana melodia de "Adorate devote" certament era emocionant, moltes vegades en passar per la Diagonal he recordat aquest cant que penso es deu a Sant Tomàs de Aquino.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

Arribà el Santíssim en la custòdia de Toledo portada a Barcelona expressament, a més va figurar en una exposició de custòdies d'art sacra aquells dies. El Santíssim en la valuosa custòdia a dalt d'una carrossa, també dalt la carrossa el cardenal llegat representant del papa en el congrés el nom del cardenal Frederic Tedeschini de la curia vaticana que anys endarrere potser els anys de república havia estat a Espanya com a nunci.

El cardenal darrera seu tenia una cadira per seure, però quan passà davant nostre encara estava agenollat, un lleuger vent feia aixecar una mica el cabell blanc del cardenal, davant del santíssim un núvol d'encens pujava de baix d'uns encensers que portaven uns capellans, una d'aquelles senyores ens va dir "arrodillemenos" tots agenollats van seguir la senyora recitant la professió de fe

Darrera la carrossa els membres del govern, crec tots els ministres de l'època no hi anava el general Franco, però si que s'adjuntava a la processó, així fou quasi al finals del recorregut, segons ens deia aquell senyor de parla castellana que anava en aquelles senyores i que tenia tota la pinta de militar.

Acabada la magna processó nosaltres saltaren corrents del camió, van donar les gràcies al capellà i la seva gent, cosa que feren de manera molt educada aquells senyors, recordo que comentaven en el capellà i aquest també i estava d'acord que el congrés eucarístic només podia ésser possible de la manera que havia estat fet a Espanya, tots ho deien omplint-sen la boca amb satisfacció.

En quatre salts van ser a la plaça avui de Josep Tarradellas en aquells dies de Calvo Sotelo, allà van agafar un autobús que hi havia cua per pujar-hi la va trencar el vicari de la Seu mossèn Genís, aquest s'assentà gairebé al davant del cotxe darrera nostre, poc pensava que al seu darrera aquells xicots eren manresans, no ens coneixia, no eren de la seva confraria l'Acció Catòlica, mossèn Genís va demanar baixar a la plaça de la Universitat, nosaltres ho feren a la plaça de Catalunya.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

Pels passadissos del metro recordo haver vist molt capellans que venien de la processó, quasi tots en el roquet plegat sota el braç, un d'aquest capellans el vaig reconèixer era un jesuïta el pare Lluís Artigues de bon record a Manresa durant el seu trienni de superior. Dues dones encara joves veiem tants capellans comentaven- i tants que en van matar i encara els que van quedar.

No recordo quan ni on, però el cas és que sia per beure o menjar quelcom van entrar en un bar, jo ho vaig aprofitar per anar al lavabo, d' allà dins vaig sentir una mica el discurs o homilia retransmetre des de Roma del papa Pius XII, vaig reconèixer que era del papa pel contingut del missatge i per l'accent italianitzat, al sortir se'n va acabar tot el rossec que més ho menys em va acompanyar després de dinar.

A la plaça de Catalunya ens hi van entretenir bastant, el Josep de cal Tita ens va deixar, no sé quina classe de visita havia de fer, crec que deia a les Corts, l'Antoni Bover portava el número de telèfon d'unes noies que havien conegut a Montserrat, hi va telefonar, aquella hora eren a casa seva i va parlar, han passat molt anys, crec que una d'aquelles noies de cognom Cirera a casa seva tenien una farmàcia, les noies havien fet el batxillerat coneixien llatí, recordo que a Montserrat a la façana principal hi ha una inscripció en llatí, jo aquell dia a Montserrat els hi vaig dir que volia dir, elles les noies es van dir mirant la inscripció on es el verb.

A la plaça de Catalunya que hi van passar molta estona telefonant a la Telefònica i d'allà ens van dirigir Rambla avall fins arribar al monument de Colón, van pujar en una barqueta que ens va fer un passeig per port, van poder veure dos dels grans vaixells que van arribar per l'ocasió del congrés, en un d'ells i viatjà el cardenal Spellman, un d'aquest grans vaixells portava el nom "Independence" i potser l'altre "Costitucion", aquells vespre estaven il·luminats, a penes s'hi veia ningú dalt, algun mariner i en un una sola noia que hi prenia la fresca.

Jo des de la barqueta mirava aquells vaixells com un privilegi de poder-hi anar, la barca va fer el seu recorregut i va tornar al lloc de sortida junt on

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

havia una escales per pujar-hi i sortir a terra ferma, encara no ens havien cobrat, en arribar començaven a cobrar i nosaltres que saltem de la barca en quatre salt als graons de l'escala jo fins i tot en vaig entrebancar una mica, la passejada al port ens va sortir gratis.

A dalt al port prop al monument de Colom molta gent, fins i tot uns frares caputxins molt joves, cosa insòlita en aquells temps a mitja nit veure religiosos pel carrer, segons comentari fet a Manresa en els caputxins em van dir que aquella dia i donada l'ocasió van estar permesos retirar-se altes hores.

Al capdavall de la Rambla vaig veure un xicot manresà que mai hi vaig tenir amistat crec que es deia Orive, aquells temps xicot bastant xulo, rambla amunt fins arribar a la plaça Catalunya i encara no ens sentíem cansats per anar a donar un tomb per la catedral que estava tota il·luminada com també ho eren els edificis de l'Ajuntament i la Diputació l'actual palau de la Generalitat.

A la plaça de Sant Jaume en aquella hora hi havia sardanes i em vaig ballar alguna entrant al carrer de Sant Honorat. Poder ballar sardanes a Barcelona al cap i casal, ara hem dirien davant la Generalitat, però llavors ningú en parlava, il·lusions dels vint anys en un xicot com jo que per primera vegada em trobava sol a la gran ciutat.

Aquell vespre-nit del u de juny de 1952 es respirava aire de gran festa, de festa grossa i recordo que ballar sardanes al cor de Barcelona em produïa una gran e intima sensació, tenia vint anys em semblava que saltironant la sardana tocava el cel en les dents, l'any vinent en tocava incorporar-me a fer el servei militar.

I ja cansats no recordo quina hora seria van anar agafar el tren a la plaça de Catalunya que ens duria a Manresa, no recordo si ens hagueren d'esperar molt o poc pel tren, si que recordo que arribarem a Manresa que ja era de dia, si que recordo que arribats a Manresa vaig veure també baixar del tren aquell capellà que la tarda abans havia vist a la Diagonal en altres capellans

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

roquet en mà per assistir a la processó, capellà a Manresa vicari de Sant Pere Màrtir, en aquest mossèn mai hi havia tingut cap paraula i ara quan escrit d'ell no sé pas si es viu o mort.

Vaig arribar a casa, suposo que pel cap baix serien les set o ben a prop d'aquesta hora el primer que vaig fer va ésser anar-me'n a dormir. La mare em cridà a l'hora de dinar i va dir-me que havia sentit per la radio que el cardenal llegat havia visitat aquell matí de dilluns Montserrat, visita que ja formava part del programa que abans de deixar Barcelona el cardenal Tedeschini faria una visita a Montserrat.

La mare també va dir-me que per la radio havia sentit que el cardenal arribat al cambril de la mare de Déu havia dit "Adéu-siau moreneta" jo això no ho vaig sentir, doncs dormia, és que em va dir la mare, però ho poso en quarantena, que l'any 52 tal com les coses estaven l'antic nunci d'Espanya a Madrid digués algun mot en català, ni abans ni ara no ho he llegit enlloc, però si més no val com a record de la meva mare, que és tal com em va dir.

La mare també va dir-me que havia sentit als Picasons uns veïns de darrera del carrer de Sant Benet, dos germans que vivien en dues cases de planta baixa una a costat de l'altra i que eren propietaris, els havia sentit dir que no sé què aquells vespre a l'estació del Nord quelcom encara amb referència al congrés.

No tardarem a conèixer la notícia a l'hora de dinar Radio Manresa l'anuncià i la repetí durant la tarda, el tren que portava el cardenal llegat i tota la seva comitiva cap a Madrid passaria per Manresa, ho anunciaven convidant a tota la ciutadania que fes cap a l'estació com a mesura d'efecte i no sé quantes coses més vers al representant del sant Pare.

Val a dir que el cardenal va arribar a Barcelona en tren, fou rebut a l'estació de França pel llavors si no recordo malament ministre de governació Blas Pérez González, el cardenal no arribà sol, anava acompanyar d'un seguici de dignataris del Vaticà, una vegada baixar del tren es va abraçar en el ministre que representava el cap d'estat el general Franco.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

El cardenal va pujar en un cotxe descobert penso que al seu costat l'acompanyava l'alcalde de Barcelona que es deia Simarro home solter, pujaren Rambles amunt com si fos un emperador romà de retorn victoriós de la guerra, havia es veu moltíssima gent, recordo haver-lo sentit explicat per trobar-s'hi el Josep Mª Descarga.

Doncs bé, el tren en els combois pontificis arribà al cap vespre a Manresa, recordo que es feu focs de seguida, jo hi vaig anar no recordo si sol o acompanyat d'algú, a l'estació hi havia força gent, però sense cap exageració, recordo el jesuïta pare Ferran Torra Sisquella que parlava mentre esperaven l'arribada del tren en el general comandant de la plaça, general José Muñoz Valcarcel home solter que el seu pas per Manresa deixà molt bon record, fou ascendit a general de Divisió anà a Lleida com a governador militar.

Aquest general a l'històrica inauguració de la piscina coberta una nit de dissabte se hi feu present tot i ésser ja a Lleida, també fou un breu temps capità general accidental de Catalunya coincidint en les festes de la Llum pel febrer, també es feu present a Manresa i en lloc de rendir-li honors en la marxa d'Infants com a capità general accidental se li interpretà l'himne nacional, acabà la seva carrera militar retirat a Madrid bandejat pel totpoderós capità general Agustin Muñoz Grandes, segons va dir-me un dia el pare Torra que s'hi havia cartejat.

Entre la gent que hi havia aquella tarda-vespre a l'estació hi havia molts xicots i noies d'Acció Catòlica i les Congregacions Marianes del pare Torra, en aquells temps a Manresa aquestes dues organitzacions anaven fortes rivalitzant entre elles, bona part d'aquest xicots i noies portaven banderes i banderins no tots, però Déu n'hi do, sobretot les noies.

Arribà el tren, era ja bastant focs, des de a baix a l'andana es veia que almenys si no sopaven si que menjaven, alguns dels viatgers això els importunava i baixaven les cortinetes de les finestres del tren, aquest s'aturà i una finestreta del tren s'obrí i es va veure la figura del cardenal Tedeschini, una finestreta de més avall un clergue amb una veu molt

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

castellana va dir “que va a dar la bendición papal” sigui que el cardenal ja havia acabat a Barcelona les seves peculiars benediccions , sigui pel que fos no va arribar a dar cap benedicció.

Els portadors de banderes i banderins s’acostaren a la finestreta que hi havia el cardenal i aquest en les seves blanques i fines mans anava tocant un per un el capdamunt de les ensenyes que li presentaven, semblava que en els seus dits al cardenal se li dibuixava una lleugera benedicció, però de cap manera en la condició de papal com havia anunciat aquell.

Tots els portadors de les banderes mentre durà la seva presentació al cardenal anaven cridant i repetint “España por el Papa”, a costat meu i mentre això durà i que no durà pas gaire doncs al seu moment el tren es tornà a posar en marxa va venir un company meu de treball bastant més gran, xicot solter de nom Miquel Vidal Bonastre, home per altra part bastant burleta i al veure aquells cristos “España por el Papa” va dir pobre Papa si es té de refiar d’aquest!

El tren es posà en marxa, s’abaixaren les cortinetes de les finestres, ja era focs i els de dintre el tren ja no veiem res a fora només fosc i cadascú a casa seva, demà altra volta a la feina al treball, al famós Congrés Eucarístic entrava a l’ història.

A mesura que s’acostava la data de l’ apertura del congrés anaven sortint notícies, una d’elles es deia que hi havia probabilitats que la clausura fos presidida per el llavors Papa Pius XII, però no fou així, aviat això fou desmentit, el Papa es va dir que ja era de molta edat si bé encara li faltava pels 80 anys.

El papa gairebé en vint anys de pontificat en comptades vegades havia sortit del Vaticà una d’elles fou en el bombardeig a Roma durant la segona guerra mundial, a més sembla que ja l’anterior Papa Pius XI i el seu successor es sentien presoners pel Pacte del Laterà entre Mussolini i Pius XI en que és creà l’Estat del Vaticà l’estat més petit del món, l’arribada de Joan XXIII trencà tot això.

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

Ara ja de gran alguna vegada he sentit potser per algun mitjà públic o bé haure llegit que d'aquell magne esdeveniment religiós que fou el congrés eucarístic internacional se'n deia l'olimpíada de l'hostia, jo que recordi mai havia sentit dir una cosa semblant a Manresa o en els ambients que a la meua edat podia freqüentat.

Si que sobre el congrés i molt en concret el meu lloc de treball havia sentit certes brometes, una era que es va dir que la Sagrada Forma que aniria en el ostensori de la catedral de Toledo el dia de la clausura hauria estat consagrada per el propi Papa, cosa que no fou, el comentar-se això com dic al treball aquell xicot home gran que he parlat que era a l'estació per veure el tren que hi anava el llegat pontifici va fer aquest comentari, llavors els d'aquí es durant barallar per poder fotres aquesta hostia.

Una altra de les brometes i també en el meu cas el lloc de treball, un tal Ramón Soler va dir que va veure en un diari una foto del cardenal i que aquest al davant del seus ornaments hi portava dibuixada una hostia molt grossa, això dit d'una manera molt obscena i grossera.

I encara una altra també del treball un home jo el veia molt gran i que em podia ser avi de nom Antoni Reguant Farell, home bastant conegut a Manresa era el director de "La Agrupación Manresana de Folklore" nom que va tenir bastants anys l'esbart manresà, doncs aquest deia fent-hi fins mímica, deia que el llegat deia als cardenals i bisbes d'Espanya veniu, veniu, acosteuvos a mi que us ensenyaré un joc que fem al Vaticà.

La revista francesa "L'Humanité" també es feu ressò del congrés i en un dels seus números publica algunes fotografies amb el títol traduït deia El que fou el congrés eucarístic, en una es veia una gran esplanada en xicots vestits de falangistes, de totes les províncies espanyoles en van venir, per a molts era l'ocasió de conèixer Barcelona era la primera vegada.

Una altra de les fotografies es veia també una gran esplanada de capellans i monges, també d'aquest en van venir molts els estrangers es diferenciaven dels d'aquí perquè vestien de "Clerymen", una altre i darrera

60è aniversari de primera comunió.- 01 juny de 1941-01-2001

fotografia deia Franco rodejat del seu poble, es veia el general Franco molt distés parlant amb cardenals i bisbes.

Ara ja dono per acabar aquest treball, el vaig començar recordant la meva primera comunió aquella Pentecosta del 1 de juny del 1941, vaig continuar en el meu record del Congrés Eucarístic Internacional clausurat en una altra Pentecosta el dia 1 de juny de 1952, ambdós records eucarístics.

El primer d'aquest records el de la meva primera comunió sempre l'he recordat i vaig guardar l'estampa record que en va ser donada, estampa que vaig donar al arxiver de la Seu mossèn Masnou per ésser guardada.

La data que poso no és la vertadera del dia d'avui la primera del 1 de juny de 2001, però llavors disposava d'un ordinador vell i que poc dominava com també del meu català, òbviament tota la meva ensenyança fou castellana, ara sort tinc del servei del traducció que té el meu actual ordinador i que just domino, a mi aquest artefactes m'han arribat massa tard, què hi farem!.

Lluís Soldevila Mominó
Manresa 13 març 2019